Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za označevanje energijske učinkovitosti in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU

(COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD))

(2016/C 082/02)

Poročevalec: Emilio FATOVIC

Svet in Evropski parlament sta 31. avgusta 2015 oziroma 15. septembra 2015 sklenila, da v skladu s členom 194(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosita za mnenje o naslednjem dokumentu:

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za označevanje energijske učinkovitosti in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU

(COM(2015) 341 final – 2015/0149 (COD)).

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 7. januarja 2016.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 513. plenarnem zasedanju 20. in 21. januarja 2016 (seja z dne 20. januarja 2016) z 218 glasovi za, dvema glasovoma proti in šestimi vzdržanimi glasovi.

1. **Sklepi in priporočila**

1.1 EESO podpira predlog Komisije o vzpostavitvi okvira za označevanje energijske učinkovitosti, saj meni, da bo lahko pozitivno vplival na okolje, potrošnike, podjetja in delavce, če se bo pravilno izvajal in povezal z direktivo o okoljsko primerni zasnovi.

1.2 Odbor meni, da predlog obravnava glavne težave v zvezi z veljavno zakonodajo, med katerimi so tudi njeno dejansko izvajanje, učinkovito spremljanje trga ter pravica potrošnikov do jasnih, razumljivih in primerljivih informacij. EESO zlasti poziva Komisijo, naj nadaljuje standardizacijo in poenostavitev energijskih razredov za vse kategorije izdelkov.

1.3 EESO se strinja, da je uredba primernejša od direktive, saj je z njo mogoče zagotoviti dejansko in enotno izvajanje normativnega akta na celotnem evropskem ozemlju.

1.4 Odbor meni, da je odločitev o vzpostavitvi zbirke podatkov o izdelkih, ki bo prispevala k učinkovitejšemu tržnemu nadzoru, pravilna. Vendar pa je mnenja, da je nujno okrepiti instrumentalno preverjanje izdelkov v prodaji, da bi ugotovili, ali se njihove značilnosti dejansko ujemajo z navedbami na nalepki.

1.5 EESO poziva Komisijo, naj za vse zaposlene ter druge akterje, ki sodelujejo pri dejavnostih nadzorovanja in preverjanja, pripravi in financira skupno in standardizirano usposabljanje.

1.6 EESO se strinja z odločitvijo, da se začne znova uporabljati prejšnja energijska lestvica s črkami od A do G, ker jo potrošniki lažje razumejo, in da se uvede barvna lestvica od zelene do rdeče barve, ki bo omogočila učinkovito prepoznavanje energijske učinkovitosti izdelka.

1.7 Odbor predlaga, da se pripravi nova grafična podoba energijske nalepke, da bi onemogočili ponarejanje in preprečili zmedo med potrošniki, zlasti v prehodnem obdobju. EESO tudi predlaga, da kromatična lestvica ostane sive barve, kadar izdelkov določenega razreda ni na trgu, kadar so bili prevrednoteni ali kadar gre za omejitve, ki jih narekuje direktiva o okoljsko primerni zasnovi.

1.8 EESO predlaga, da se v novo energijsko nalepko vključijo še druge za potrošnike uporabne informacije, na primer minimalna življenjska doba izdelka in količina energije, ki jo izdelek porabi v celotnem življenjskem ciklu, tudi z vidika ogljičnega odtisa. Tovrstne informacije so bistvene za dejansko cenovno primerljivost izdelkov iz različnih energijskih razredov ter za preprečevanje načrtovane zastarelosti izdelkov in odvračanje od nje.

1.9 EESO meni, da bi prepustitev tako pomembnega vidika, kot je sprejetje sistema kazni, posameznim državam članicam privedla do neenotnega izvrševanja prepisov, uporaba uredbe namesto direktive pa ne bi bila več smiselna.

1.10 Odbor meni, da bo morala Unija skladno z načelom subsidiarnosti prikrajšanim družbenim skupinam olajšati dostop do energijsko učinkovitejših izdelkov ter tako prispevati k soočanju s t. i. energetsko revščino.

1.11 EESO meni, da bodo v skladu z načelom „oblikovanja za vse“, ki predvideva takšno zasnovo izdelkov, da jih lahko uporabljajo vsi, morale biti tudi nalepke vedno bolj razumljive vsem, posebno pozornost pa bo treba nameniti potrebam invalidnih državljanov.

1.12 Odbor poziva Unijo, naj poskrbi, da se morebitni dodatni stroški, ki jih prinaša novi sistem označevanja, ne bodo samodejno prenesli na prodajalce na drobno ali na končne uporabnike.

1.13 EESO obžaluje pomanjkanje *ad hoc* strategije za spletno prodajo, za katero meni, da je nujno potrebna, saj je spletna prodaja eden od sektorjev, v katerem se zakonodaja v veliki meri ne izvaja. EESO zlasti poziva k hitremu ukrepanju, da se uredi vprašanje spletnih „bazarjev“, kjer je bilo najdenih največ kršitev obveznosti predložitve energijske oznake.

1.14 EESO ugotavlja, da niso predvideni posebni ukrepi za predelane energetske izdelke. Meni, da je treba regulirati zlasti trženje tovrstnih izdelkov, ki se prodajajo v specializiranih trgovinah, da se prepreči nastanek zakonodajnih vrzeli ter spodbudi tesnejše povezovanje med strategijama za energijsko učinkovitost in krožno gospodarstvo.

1.15 Odbor poziva Evropsko komisijo, naj posebno pozornost nameni izdelkom, uvoženim iz tretjih držav, da zaščiti evropsko proizvodnjo pred morebitnimi oblikami nelojalne konkurence ali pred goljufijami v primerih očitnega ponarejanja nalepk.

1.16 EESO meni, da bo Evropska unija lahko dosegla cilje glede energijske učinkovitosti samo z dejavnim vključevanjem potrošnikov. Zato poziva, naj organizirana civilna družba sodeluje z nacionalnimi vladami pri izvajanju dejavnosti za učinkovitejše in bolj razvejano obveščanje in ozaveščanje vseh, tudi posameznih prodajalcev na drobno.

1.17 Odbor podpira predlog, da se energijske nalepke obvezno vključijo v oglasna sporočila za vsak izdelek, če to ni mogoče, pa da se navede vsaj energijski razred izdelka, s čimer bi izboljšali obveščanje in ozaveščanje potrošnikov.

1.18 EESO meni, da je po izteku prehodnega obdobja en teden premalo za dokončen prehod na izdelke, označene skladno z novim sistemom. Zato se zavzema, da se to obdobje podaljša na 30 dni.

1.19 EESO poziva Komisijo, naj bo bolj previdna in zmerna z delegiranimi akti. Zlasti upa, da bodo pooblastila jasna in opredeljena, da se Parlamentu zagotovi nadzor ter predvsem da se pred sprejetjem delegiranih aktov vedno opravi posvetovanje z državami članicami, z EESO in z zainteresiranimi stranmi, ki bi jih bilo treba tudi vključiti v ta proces.

1.20 EESO meni, da je osem let primerno dolgo obdobje, po katerem naj se okvir za označevanje ponovno oceni, a obenem predlaga, da se opravi tudi vmesna ocena učinka.

1.21 EESO meni, da je ključnega pomena določiti nedvoumen in trden mehanizem za prevrednotenje, da bi bila vsa nadaljnja prevrednotenja, ki bodo potrebna zaradi tehnološkega napredka na trgu, ekonomična, natančna in nesporna. Zato se predlaga, da se prevrednotenje opravi le takrat, kadar izdelki energijskega razreda A zavzemajo vsaj 20 % tržišča.

2. **Uvod**

2.1 Evropska komisija je 25. februarja 2015 objavila sveženj „Energetska unija“, ki je sestavljen iz treh sporočil:

— sporočila o okvirni strategiji za trdno energetsko unijo ([1]),

— sporočila o stališču EU v pričakovanju globalnega sporazuma o podnebju,

— sporočila o ukrepih, ki so potrebni za uresničitev cilja o 10-odstotni elektroenergetski povezanosti do leta 2020.

2.2 Strategija za energetsko unijo, ki temelji na holističnem pristopu in katere cilj je izboljšati varnost, vzdržnost in konkurenčnost oskrbe z energijo, ima pet razsežnosti:

— energetska zanesljivost, solidarnost in zaupanje,

— povsem integriran evropski energetski trg,

— energijska učinkovitost, ki prispeva k zmanjšanju povpraševanja,

— razogljičenje gospodarstva,

— raziskave, inovacije in konkurenčnost.

2.3 Iz te strategije izhaja uredba, ki vzpostavlja okvir za označevanje energijske učinkovitosti in posledično razveljavlja predhodno Direktivo 2010/30/EU ([2]).

2.4 Novi okvir za označevanje je tesno povezan z Direktivo 2009/125/ES o okoljsko primerni zasnovi ([3]). Po besedah komisarja za podnebne ukrepe in energijo Miguela Ariasa Cañeteja bo „Evropa s skupnim izvajanjem obeh zakonodajnih dokumentov do leta 2020 prihranila toliko energije, kolikor se je vsako leto porabi v Italiji, tj. 166 milijonov ton nafte“, kar bo imelo velik vpliv tudi na zmanjšanje emisij CO_2.

2.5 Nova uredba med drugim upošteva izsledke naknadne ocene veljavne zakonodaje, rezultate posvetovanj z državljani in zainteresiranimi stranmi ter posebno oceno učinka ([4]).

3. **Povzetek predloga Komisije**

3.1 Predlog Komisije je prvič oblikovan kot uredba in ne kot direktiva z namenom poenostaviti regulativno okolje za države članice in podjetja, predvsem pa zagotoviti, da se načela iz predloga enotno uporabljajo in izvajajo v celotni Evropski uniji.

3.2 Predlog določa vzpostavitev zbirke podatkov o izdelkih, ki bi pripomogla k večji učinkovitosti tržnega nadzora. Vnos različnih informacij v to zbirko bo dolžnost proizvajalcev. Pomembno je poudariti, da morajo podjetja tovrstne informacije že zdaj predložiti, če to od njih zahtevajo nacionalni organi za tržni nadzor. Evropska komisija zato ocenjuje, da bodo dodatni stroški za podjetja neznatni ([5]).

([1]) Ref.: COM(2015) 80 final.
([2]) Direktiva 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku (UL L 153, 18.6.2010, str. 1).
([3]) Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo (UL L 285, 31.10.2009, str. 10).
([4]) SWD(2015) 139.
([5]) COM(2015) 341 final, točka 2.3 obrazložitvenega memoranduma.

3.3 Namen predloga je tudi pregledati trenutno veljavno energijsko lestvico, uvedeno z Direktivo 2010/30/EU, in sicer iz dveh razlogov:

(a) izkazalo se je, da so zaradi uvedbe razredov A+ do A+++ nalepke manj razumljive in ne spodbujajo potrošnikov k nakupu energijsko učinkovitejših izdelkov;

(b) višji energijski razredi so za nekatere skupine izdelkov že zasičeni.

Zato Komisija predlaga, da se začne znova uporabljati prejšnja energijska lestvica s črkami od A do G, ker naj bi bila bolj razumljiva, in se posledično prevrednotijo nalepke vseh izdelkov, ki so trenutno v prodaji. Razreda A in B bosta ostala prazna, da bi se izognili takojšnji zasičenosti višjih razredov ([6]). Kot dopolnitev je dodatno predvideno, da se na etiketo uvede barvna lestvica od zelene do rdeče barve, iz katere bo razvidna večja ali manjša energijska učinkovitost izdelkov.

3.4 Predlog predvideva šestmesečno prehodno obdobje, v katerem bodo izdelki, ki so trenutno v prodaji, opremljeni z dvojnimi nalepkami, kar bo omogočalo pravilno izvedbo prevrednotenja in ne bo ustvarjalo dodatne zmede med potrošniki. V tej fazi bodo morale države članice organizirati posebne kampanje za obveščanje potrošnikov o novem sistemu označevanja.

3.5 Po mnenju Komisije morajo nadzorne dejavnosti in določitev sistema kazni ostati v pristojnosti posameznih držav članic ([7]).

3.6 Komisiji se dodeli pristojnost za sprejemanje delegiranih aktov in posledično zagotavljanje pravilnega izvajanja zakonodaje. To pristojnost lahko Parlament in Svet kadar koli prekličeta. Komisija bo morala za vsak delegirani akt zagotoviti uravnoteženo sodelovanje predstavnikov držav članic in zainteresiranih strani za posamezno skupino izdelkov. Države članice in zainteresirane strani se bodo sestajale v posebnem posvetovalnemu forumu.

3.7 Naslednja ocena okvira za označevanje je predvidena čez osem let. Nalepke izdelkov, ki so že na trgu, bo treba revidirati čez pet let, natančni roki za prevrednotenje izdelkov, ki se bodo tržili po sprejetju uredbe, pa še niso določeni.

4. **Splošne ugotovitve**

4.1 EESO pozdravlja predlog Komisije, ki temelji na zavedanju, da imajo energijske nalepke pozitiven vpliv na okolje, potrošnike, evropska podjetja in stopnjo zaposlenosti ([8]).

4.2 EESO meni, da ima novi sistem označevanja poleg čisto tehnične tudi pomembno strateško vlogo, saj na posreden in neposreden način posega na področja energije, notranje trgovine, tehnološkega razvoja in okolja ter na splošno na procese trajnostnega razvoja.

4.3 EESO meni, da je dobra stran predloga ta, da obravnava glavne težave, povezane z veljavno zakonodajo, čeprav je v nekaterih primerih premalo ambiciozen in nima vizije. Predlog se namreč osredotoča na reševanje neposrednih in neizogibnih težav, ne razmišlja pa o tem, kako bi se lahko trgovina in proizvodnja energije razvijala v prihodnje.

4.4 EESO poziva Komisijo, naj nadaljuje standardizacijo in poenostavitev energijskih razredov za vse kategorije izdelkov. To bo imelo pomembno vlogo pri razširjanju selektivnega pristopa potrošnikov pri kupovanju in dalo večjo težo kakovostnejšim izdelkom.

4.5 EESO se strinja z izbiro uredbe namesto direktive, saj je z njo mogoče zagotoviti dejansko, natančno in enotno izvajanje normativnega akta na celotnem evropskem ozemlju. Selektivna uporaba tovrstnega instrumenta je bistvenega pomena tudi za učinkovit proces evropskega povezovanja.

([6]) COM(2015) 341 final, člen 7(3).
([7]) COM(2015) 341 final, člen 4(5).
([8]) Mnenje EESO o okoljsko primerni zasnovi/izdelkih, ki trošijo energijo (UL C 112, 30.4.2004, str. 25).

4.5.1 Odbor podpira predlog, da se vzpostavi „zbirka podatkov o izdelkih“, saj je nujno potrebna za izvajanje učinkovitega nadzora nad trgom. V številnih evropskih državah so namreč združenja potrošnikov večkrat izpostavila problem neizvajanja predhodne Direktive 2010/30/EU in posledično prisotnost izdelkov brez nalepk o porabi energije na trgu. To je treba storiti tudi zato, da se dejansko zagotovijo enaki konkurenčni pogoji za izdelke na notranjem trgu.

4.6 EESO meni, da je „zbirka podatkov o izdelkih“ sicer pomembna, a ne prinaša dokončne rešitve za ustrezen tržni nadzor, in od pristojnih organov pričakuje, da bodo okrepili instrumentalno preverjanje izdelkov v prodaji, da bi ugotovili, ali se njihove značilnosti dejansko ujemajo z navedbami na nalepki.

4.7 Zaradi zelo tehnične narave dejavnosti preverjanja in nadzorovanja trga Odbor poziva Komisijo, naj pripravi skupne in standardizirane postopke usposabljanja zaposlenih ter drugih akterjev, ki sodelujejo pri dejavnostih nadzorovanja in preverjanja, ter jih pospremi z ustreznim financiranjem, da bi lahko v vseh državah članicah uredbo začeli izvajati pravočasno in učinkovito.

4.8 EESO se strinja z odločitvijo, da se začne znova uporabljati prejšnja energijska lestvica s črkami od A do G, ker jo potrošniki lažje razumejo. Kot primer je mogoče izpostaviti razliko v porabi energije med hladilnikom razreda A+++ in hladilnikom razreda A+, ki znaša 42 %, trenutni sistem označevanja pa ne omogoča, da bi bile razlike v energijski učinkovitosti in stroških takoj razvidne. To pomeni, da za določene skupine izdelkov velja načelo „kdor več plača, manj porabi“, ki potrošnikom omogoča, da hitro amortizirajo stroške višjega energijskega razreda. Zato je nujno, da so nalepke jasnejše in razumljivejše ter da jih je mogoče lažje primerjati.

4.9 EESO meni, da je glavni cilj tega predloga njegovo enotno izvajanje po vsej Evropi, če pa se tako pomemben vidik, kot je sprejetje sistema kazni, prepusti posameznim državam članicam, bo prišlo do neenotnega izvrševanja prepisov, uporaba uredbe namesto direktive pa ne bi bila več smiselna.

4.10 EESO na splošno meni, da bo novi sistem označevanja, strukturiran na predlagani način, lahko zagotovil, da:

4.10.1 bodo potrošniki deležni natančnejših, ustreznih in bolj primerljivih informacij o učinkovitosti in porabi energije za vse izdelke, ki so naprodaj v EU, ter bodo tako lahko opravili premišljene in dolgoročno cenovno ugodne nakupe ob sočasni skrbi za okolje;

4.10.2 se bo izboljšal prost pretok izdelkov in bodo zagotovljeni enaki konkurenčni pogoji. Na ta način se bo okrepila konkurenčnost evropskih podjetij, ki bodo tako dobila spodbudo za inovacije, saj bodo imela možnost, da vstopijo na trg pred podjetji iz tretjih držav in tako ustvarijo večji dobiček;

4.10.3 se bo povečala stopnja zaposlenosti, pod pogojem da bodo evropska podjetja poskušala zaustaviti selitev proizvodnje ter tako posredno vplivala na vnovični zagon evropske proizvodnje in notranje porabe.

5. **Posebne ugotovitve**

5.1 EESO meni, da novi način označevanja izboljšuje trenutno zakonodajo, ne loteva pa se vseh potrebnih vprašanj v zvezi z obveščanjem potrošnikov. Zato predlaga, da se na nalepko vnesejo dodatni podatki, na primer minimalna življenjska doba izdelka ([9]) in poraba energije v življenjskem ciklu izdelka, tudi z ozirom na ogljični odtis. Tovrstne informacije so bistvene za dejansko cenovno primerljivost energetskih izdelkov iz različnih energijskih razredov ter za preprečevanje načrtovane zastarelosti izdelkov in odvračanje od nje.

([9]) Mnenje EESO o življenjski dobi proizvodov in obveščanju potrošnikov (UL C 67, 6.3.2014, str. 23).

5.1.1 Dodatne, a ne nepogrešljive informacije za potrošnike, na primer dodatni stroški za energijo, ki nastanejo z izdelki v sistemih avtomatizacije stanovanj, bi bile lahko dostopne prek ustrezne internetne strani o energijski učinkovitosti izdelkov ali vključene v kodo QR, ki bi se dodala na nalepko, da bi bili podatki o vsakem izdelku preprosto dostopni s tabličnim računalnikom ali pametnim telefonom, kot je že podobna praksa z drugimi izdelki v prodaji, skladno z logiko postopnega razvoja iz akcijskega načrta „Internet stvari“ ([10]).

5.2 Odbor predlaga, da se pripravi nova grafična podoba za energijsko nalepko, da se onemogoči ponarejanje in prepreči zmeda med potrošniki, zlasti v prehodnem obdobju. EESO tudi predlaga, da kromatična lestvica ostane sive barve, kadar izdelkov določenega razreda ni na trgu, zato da potrošnikov ne bi odvrnili od nakupov. To bi bilo treba narediti tako za nižje razrede, katerih izdelki so bili umaknjeni s trga na podlagi direktive o okoljsko primerni zasnovi, kot za višje razrede, v katere izdelki na trgu še ne sodijo ali pa je nanje vplivalo prevrednotenje.

5.3 EESO opozarja Komisijo na že sprejeto mnenje TEN/516 ([11]), in zlasti na pojav energetske revščine, s katero se v celotni EU sooča več kot 50 milijonov državljanov. To pomeni, da mora Evropska unija skladno z načelom subsidiarnosti čim bolj olajšati dostop do energijsko učinkovitejših izdelkov tudi revnejšim in prikrajšanim družbenim skupinam. Obenem mora poskrbeti, da se morebitni dodatni stroški, ki jih prinaša novi sistem označevanja, ne bodo samodejno prenesli na prodajalce na drobno ali na končne uporabnike.

5.3.1 V številnih evropskih državah se že uspešno izvajajo dobre prakse na področju subsidiarnosti in dostopnosti energentov. Ena od teh je upoštevanje stroškov za izdelke višjih energijskih razredov kot olajšave v napovedi za odmero dohodnine. Kljub dobrim praksam na nacionalni ravni, ki so vsekakor koristne in pomembne, EESO poziva Evropsko unijo in zlasti Evropski svet, naj ob zavedanju o pomenu izziva energijske učinkovitosti dejansko uresničujeta načelo subsidiarnosti ter si prizadevata za izvajanje enotne strategije za vključevanje vseh državljanov v energetsko revolucijo.

5.4 EESO meni, da bodo v skladu z načelom „oblikovanja za vse“, ki predvideva takšno zasnovo izdelkov, da jih lahko uporabljajo vsi, morale biti tudi nalepke vedno bolj razumljive vsem, posebno pozornost pa bo treba nameniti potrebam invalidnih državljanov.

5.5 EESO obžaluje pomanjkanje posebne strategije za spletno prodajo, ki se nenehno povečuje in še vedno predstavlja enega od sektorjev, v katerem sta primerljivost izdelkov in zlasti tržni nadzor še posebej kompleksna in težavna. Po poročanju opazovalcev MarketWatch je z ustrezno nalepko opremljenih samo 23 % izdelkov na spletu. Gre za dejavnik, ki izkrivlja trg ter povzroča znatno škodo podjetjem in potrošnikom.

5.5.1 Odbor opozarja, da sedanja Delegirana uredba Komisije (EU) št. 518/2014 v zvezi z označevanjem izdelkov, povezanih z energijo, na internetu, ki je začela veljati 1. januarja 2015, ni ustrezno povezana z novim predlogom uredbe. Ta uredba, med drugimi, predvideva zgolj obvezno označevanje novih izdelkov, označevanje izdelkov, ki so že v prodaji, pa je le prostovoljno. Prav tako ne obravnava „spletnih bazarjev“, kjer potrošnik pogosto nevede kupuje izdelke, ki jih prodajajo tretji ponudniki, spletna stran pa ne odgovarja za zavajajoče ali napačno oglaševanje teh izdelkov.

5.6 EESO ugotavlja, da ne obstoječi ne novi sistem označevanja ne obravnavata vprašanja predelanih energentov. Zato meni, da je treba trženje tovrstnih izdelkov urediti s predpisi, zlasti ko gre za prodajo izdelkov v specializiranih trgovinah, da se preprečijo vrzeli v predpisih in spodbudi predvsem večja povezanost direktive o okoljsko primerni zasnovi in sporočila Komisije „Na poti h krožnemu gospodarstvu“ ([12]). EESO še opozarja na v preteklosti že izražena stališča proti načrtovani zastarelosti ter za prodajo trajnejših in odpornejših izdelkov ([13]).

([10]) Mnenje EESO o internetu stvari – akcijskem načrtu za Evropo (UL C 255, 22.9.2010, str. 116).
([11]) Mnenje EESO o usklajenem evropskem ukrepanju za preprečevanje energetske revščine in boj proti njej (UL C 341, 21.11.2013, str. 21).
([12]) COM(2014) 398 final. Mnenje EESO o krožnem gospodarstvu v EU (UL C 230, 14.7.2015, str. 91).
([13]) Mnenje EESO o življenjski dobi proizvodov in obveščanju potrošnikov (UL C 67, 6.3.2014, str. 23).

5.7 EESO poziva Evropsko komisijo, naj posebno pozornost nameni izdelkom, uvoženim iz tretjih držav, da zaščiti evropsko proizvodnjo pred morebitnimi primeri nelojalne konkurence. Odbor posebej poziva Komisijo, naj sproži močno kampanjo proti ponarejanju nalepk, poskrbi naj, da jih bo težko ponarediti, okrepi preverjanje subjektivne in objektivne skladnosti ter v primeru odkritja očitnega ponaredka uvoznika kaznuje z umikom izdelka s trga.

5.8 EESO poudarja, da je izobraževanje o premišljenem nakupovanju in uporabi izdelkov eden od ključnih vidikov uresničevanja ciljev, ki si jih je Evropska unija zastavila na področju energijske učinkovitosti. Prav je, da imajo države članice osrednjo vlogo in izvajajo posebne kampanje za obveščanje in ozaveščanje. EESO kljub temu poziva k aktivnemu vključevanju organizirane civilne družbe na nacionalni in evropski ravni z namenom učinkovitejše in bolj razvejane komunikacije ([14]), tudi s posameznimi prodajalci na drobno.

5.8.1 Odbor podpira predlog Komisije, da se v oglasna sporočila obvezno vključi energijska nalepka za vsak izdelek ali, kadar to ni možno, vsaj energijski razred, da bi potrošnike obvestili in jim zbudili zavest o premišljenem kupovanju in uporabi energetskih izdelkov ([15]).

5.9 EESO poudarja, da je treba pregledati nekatere vidike prehodnega obdobja, potrebnega za prevrednotenje izdelkov. Uredba namreč predvideva, da bo ob izteku tega šestmesečnega obdobja en teden dovolj za prehod s sistema dvojnega označevanja na sistem, v katerem bodo vsi izdelki označeni zgolj z novimi nalepkami. To obdobje utegne biti prekratko in nerealistično, zato poziva, da se podaljša na 30 dni, kolikor imajo podjetja navadno na voljo, da opravijo inventuro blaga.

5.10 EESO poziva Komisijo, naj bo še naprej bolj previdna in zmerna z delegiranimi akti. Zlasti upa, da bodo pooblastila jasna in opredeljena, da se Parlamentu zagotovi nadzor ter predvsem da se pred sprejetjem delegiranih aktov vedno opravi posvetovanje z državami članicami, z EESO in z zainteresiranimi stranmi, ki bi jih bilo treba tudi vključiti v ta proces ([16]).

5.11 EESO podpira oblikovanje priložnostnega posvetovalnega foruma, da se omogoči strukturiran dialog med Komisijo, državami članicami in zainteresiranimi stranmi.

5.12 EESO meni, da je obdobje osmih let, ki je določeno za vnovičen pregled sistema označevanja, primerno, a obenem poziva, naj se tudi vmes opravi podrobna ocena, da se celovito preverita učinek in dejansko stanje izvajanja. Takšna pobuda je še posebej primerna, saj ta predlog predvideva prehod z direktive na uredbo.

5.13 EESO meni, da je ključnega pomena določiti nedvoumen in trden mehanizem za prevrednotenje, da bi bila vsa nadaljnja prevrednotenja, ki bodo potrebna zaradi tehnološkega napredka na trgu, ekonomična, natančna in nesporna. Zato se prevrednotenje opravi takrat, ko je dejansko potrebno, in le tedaj, kadar izdelki energijskega razreda A zavzemajo vsaj 20 % tržišča.

V Bruslju, 20. januarja 2016

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS

([14]) Študija EESO o vlogi civilne družbe pri izvajanju direktive EU o energiji iz obnovljivih virov. Glavni koordinator: Lutz RIBBE, januar 2015.
([15]) COM(2015) 341 final, uvodna izjava 10 in člen 3(3)(a).
([16]) Mnenje EESO o delegiranih aktih (UL C 13, 15.1.2016, str. 145).